



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/533/2015/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

12/2016. számú (II. 4.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ képviselőjében Dr. Molnár Noémi Fanni képviselő által, 2015. november 4-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2016. február 4-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos nevében a meghatalmazással igazolt képviselője 2015. november 4-én, postai úton terjesztette elő panaszbeadványát, amelyben a panaszos a vele szemben 2015. október 15-én foganatosított rendőri intézkedést kifogásolja.

I.

1) A panaszos jogi képviselője beadványában előadta, hogy panaszt szeretne előterjeszteni a Kerületi Rendőrkapitányság által, a panaszossal szemben 2015. október 15-én alkalmazott előállítás miatt.

A fentebbi napon B., Kerület J. Önkormányzata területén, a M. utca 10/b. III. emelet 18. szám alatti j-i önkormányzati tulajdonú bérlakást érintő lakás kiürítése iránti perben született jogerős határozat végrehajtására került sor. A panaszos a végrehajtást foganatosító önálló bírósági végrehajtó megérkezése előtt tizenöt aktivistával felsorakozott az érintett lakás körfolyosójára nyíló bejárati ajtaja elé, hogy jelenlétével akadályozza a bírósági végrehajtást,

¹ Az Rtv. 93/A. §. (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

a lakás kiürítését, így kívánta felhívni a közvélemény figyelmét a Magyarországon egyre több embert érintő lakhatási problémákra, az elhelyezés nélküli kilátások embertelenségére.

Az önálló bírósági végrehajtó felszólította az aktivistákat, hogy a végrehajtást ne akadályozzák. Miután az aktivisták a felszólításnak nem tettek eleget, az önálló bírósági végrehajtó a rendőrség közreműködését kérte.

A rendőrség képviselője elsőként egyenként felszólította az aktivistákat, hogy igazolják magukat. A tizenöt aktivista iratait a rendőrök az egyes személyek személyazonosságának megállapítása nélkül, egyben gyűjtötték össze. A panaszos a személyazonosító okmányát a rendőrség képviselőjének átadta.

A rendőrség képviselője, L. N. r. tzs. felszólította az aktivistákat, hogy hagyjanak fel a cselekményükkel, mivel azzal jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértést követik el, valamint tájékoztatta őket az előállítás és kényszerítő eszközök alkalmazásának a lehetőségéről. A felszólításnak a csoport öt tagja tett eleget, a többi tíz aktivista a helyén maradt.

Az általános felszólítást, valamint más aktivistákkal szembeni intézkedés megkezdését követően a mögötte álló aktivistákkal összekapcsolódó panaszost a rendőrség képviselője ismételt felszólította a szabálysértés abbahagyására, valamint tájékoztatta az előállítás és a kényszerítő eszközök alkalmazásának a lehetőségéről.

Mivel a panaszos a felszólításnak nem tett eleget, és a polgári engedetlenség eszközével passzív ellenállást tanúsított, a rendőrség képviselői testi kényszert alkalmaztak. Miután a panaszost a testi kényszer alkalmazásának hatására sikerült leválasztani az aktivisták előlancáról, a panaszos a saját lábán ment le a lépcsőn a két rendőr kíséretében, majd a ház előtt várakozó rendőrségi kisbuszba ültették. Még a lépcsőházban az őt kísértő rendőrök kérték, hogy igazolja magát, amit a panaszos meg is tett.

Ezután a panaszos a Kerületi Rendőrkapitányságra szállították további kilenc aktivistával együtt. A panaszos ezután a rendőrség udvarán várakozott, hogy sorra kerüljön az előállító helyiségben. A panaszos a szabálysértési eljárási meghallgatását követően, körülbelül délután öt órakor távozhatott.

A kilakoltatásról, valamint a rendőri fellépésről az alábbi linken elérhető felvételek is készültek. Az RTL KLUB Házon kívül c. műsor 2015. október 22-i adása [link]. A rendőri intézkedés jelen felvétel 4 perc 40 másodperce és 5 perc 30 másodperce között látható.

Ezen kívül az intézkedésről további felvétel található meg az alábbi linken [link].

A panaszos képviselője az előállítás jogszerűségével, indokoltságával és időtartamával kapcsolatos panaszához az alábbi indokokat fűzte:

A Kerületi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Körzeti Alosztály jelentése azt tartalmazza, hogy az intézkedést 10 óra 56 perckor kezdték meg. A panaszost 17 óra 35 perckor engedték el. A jelentés nem tartalmaz utalást arra nézve, hogy a panaszos, miután eltávolították az előlancból bármilyen módon akadályozta a rendőri intézkedést, vagy továbbra is ellenállt volna. A rendőri jelentéshez csatolt parancsnoki vélemény csak az előállítás jogszerűségéről

és szakszerűségéről szól, de nem tesz megállapítást arra nézve, hogy mi az oka annak, hogy ilyen hosszantartóan fenntartották azt.

A panaszos képviselője hivatkozik a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 33. § (2) bekezdés f) pontjára. Az Rtv. ezen szakasza pusztán lehetőségként rögzíti az előállítást, a jogalkalmazó mérlegelésére bízva az erről való döntést. E mérlegelési helyzetben a jogalkalmazó a rendőrnek kötelessége elvégezni a lehetséges intézkedés szükségességi, arányossági tesztjét, tehát az Rtv. 15. § alapelvi szabályait fel kell hívnia. A képviselő továbbá hivatkozik az Rtv. 33. § (3) bekezdésére is.

Az alapvető jogok biztosa korábbi jelentésében már rámutatott, hogy „(...) önmagában az a tény, hogy a rendőrségnek a hatályos jogszabályok alapján valamilyen intézkedés megítélésre jogi lehetősége (általános felhatalmazása) van, semmi esetre sem jelenti azt, hogy a megfelelő rendelkezés alapján elrendelt intézkedés alkotmányosságát (arányosságát), az alapjogok érvényesülése szempontjából ne lehetne és kellene vizsgálni. A jogszabályi felhatalmazás megléte – mint a jogállami hatalomgyakorlás alapvető ismérve – tehát elengedhetetlenül szükséges, de nem elégséges feltétel az alkotmányosság szempontjából. Fokozottan igaz ez akkor, amikor a rendőrségi intézkedés egy szabadságjog gyakorlását érintheti.” [AJB 730/2012.]

A panaszos által megvalósított szabálysértés – a szabálysértések között is – a kisebb súlyú kriminalitások közé tartozik. A szabálysértés megvalósítása során a panaszos a polgári engedetlenség eszközével kívánta felhívni a közvélemény figyelmét egy egyre nagyobb mértékű társadalmi probléma megoldatlanságára. A tudatosan vállalt polgári engedetlenség utalt arra, hogy a panaszos a szabálysértés elkövetésével és jogkövetkezményeivel tisztában volt.

Miután a rendőrség testi kényszer alkalmazásával eltávolította a panaszost az előláncból, semmilyen további ellenállást – sem aktívat, sem passzívat – nem tanúsított. Éppen ellenkezőleg, a rendőri intézkedés során számára adott minden jogszerű utasításnak eleget tett.

Mivel elzárással nem büntethető szabálysértésről volt szó, a bíróság elé állítás szóba sem kerülhetett, a rendőri jelentés által hivatkozott Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont második fordulata – az azonnali eljárás lehetősége – nem lett volna alkalmazható. Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont első fordulata szerinti előállítási ok esetében – tehát, hogy a szabálysértést felszólítás ellenére folytatta a panaszos – a rendőrségnek mérlegelnie kellett volna az Rtv. 15. § (1)-(2) bekezdésének megfelelően, hogy elérhető-e másként is az intézkedés törvényes célja, mint a panaszos előállításával. Mivel a panaszos a rendőri intézkedésnek megfelelően – a rendőri jelentés szerint is – igazolta magát, a szabálysértési eljárás a panaszos idézésével, meghallgatásával [a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) 104. § (1) bekezdés], de akár a szabálysértési tényállás egyértelmű megítélésére tekintettel meghallgatás nélkül [Szabs. tv. 102. § (1) bekezdés] is lefolytatható lett volna.

A panaszos előállítása hat órán keresztül tartott. A rendőri jelentésben az áll, hogy 10 óra 56 perckor kezdtek meg az intézkedést és 17 óra 35 kor engedték el a panaszost. Az intézkedésről készült már hivatkozott rendőri jelentés nem utal a panaszos olyan magatartására vagy körülményre, amely alapjául szolgálhatna egy öt órán át tartó előállításnak. Tekintve, hogy egy egyszerűen megítélhető szabálysértésről volt szó, illetve, hogy a panaszos az előláncból való eltávolítása után semmilyen módon nem állt ellen – és

előtte is csak passzív ellenállást tanúsított, illetve szabályszerűen igazolta magát – a több mint öt órán át keresztül tartó előállítás teljes mértékben indokolatlan. Mind az elkövetett szabálysértés az erőszak minden formáját nélkülöző jellege, mind pedig a panaszos életkora, magatartása azt támasztja alá, hogy ilyen hosszú időn át tartó előállítás alkalmazásának nem volt jogalapja. Így az intézkedés – a jogi képviselő álláspontja szerint – sértette a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogából levezethető, illetve a IV. cikkében külön *explicité* garantált személyi szabadsághoz való jogát.

Amennyiben a Testület állásfoglalásában azt állapítja meg, hogy a panaszban foglalt intézkedés vagy cselekmény panaszos alapvető jogait nem vagy csak csekély mértékben sértette, a panaszos további kivizsgálására az eljárását fogantató rendőri szervhez való áttételhez a panaszos hozzájárult. A panaszos ezen kívül hozzájárul, hogy a Testület a panasz kivizsgálása alapján hozott állásfoglalását – a személyazonosító adatoktól megfosztva – honlapján közzétegye.

2) A panaszos képviselője beadványához mellékelte az előállítás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentést, amelyből az alábbiak derülnek ki.

A panaszossal szemben 2015. október 15-én 10 óra 56 perckor az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pont szerint igazoltatást, az Rtv. 31. § (1) bekezdés szerint átvizsgálást és az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. és II. fordulata alapján előállítást hajtottak végre. A személyi szabadság korlátozásának a helye B., M. utca 10/b. szám III. emelet 18. ajtó (előtti körfolyosó) alatti hely. Az intézkedés során a panaszossal szemben az Rtv. 47. § szerint testi kényszert alkalmaztak, az ellenszegülésének a megtörése érdekében. A kényszerítő eszköz alkalmazására figyelmeztetés történt. A rendőri intézkedés során sérülés nem keletkezett. Az Rtv. 18. § (1) bekezdés alapján a panaszos hozzátartozójának/ képviselőjének a kiértesítését nem kérte.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása résznél az intézkedő rendőr (H. S. P. r. főrm.) jelentette, hogy a fentebbi napon H. S. r. szds. KMB Alosztályvezető tájékoztatta, hogy B., M. utca 10/b. szám III. emelet 18. ajtó alatt kilakoltatás fogantatását hajtják végre. A kilakoltatáshoz rendőri intézkedést S. K. önálló bírósági végrehajtó kért. Ezt követően H. S. r. szds. vezetésével a rendőr megjelent a fenti címen található lakás előtti körfolyosón az önálló bírósági végrehajtóval együtt, ahol a következőket észlelte. A III./18. számú lakás bejárati ajtaja előtt és ajtajában tíz fő egymásba karolva, illetve kapaszkodva ülve és állva tartózkodik. Az önálló bírósági végrehajtó S. K. felszólította ezen személyeket, hogy az intézkedést ne akadályozzák és a hatósággal működjenek együtt. Az ott tartózkodó személyek az együttműködést megtagadták, amelyet egyértelműen a részére szóban is kifejeztek. Erre tekintettel S. K. felkérte az ott tartózkodó rendőri egységet, hogy az intézkedéséhez a karhatalmi segítséget adják meg. A fentiekre tekintettel H. S. r. szds. utasítást adott az intézkedés megkezdésére. Az intézkedés megkezdésekor L. N. r. ftzls. felszólította az ott tartózkodó riportereket, hogy menjenek hátrébb és az intézkedéshez biztosítsák a megfelelő helyet, amelynek eleget tettek. Ezek után L. N. r. tzls. felszólította az ajtónál tartózkodó személyeket, hogy „L. N. r. tzls. vagyok, a törvény nevében felszólítom Önöket, hogy a cselekményükkel hagyjanak fel, mert azzal a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértést követik el!”, továbbá tájékoztatta őket, hogy amennyiben a szabálysértést ezen rendőri felszólítás ellenére folytatják, akkor elő lesznek állítva a Kerületi Rendőrkapitányságra, valamint velük szemben kényszerítő eszközt fognak alkalmazni. Erre reakció ezen személyek felől nem érkezett. Ezt követően L. N. r. ftzls. az ott tartózkodó személyekről megkérdezte, hogy van-e vezetőjük, amelyre nemleges válasz érkezett. A

körfolyosón tartózkodó személyeknél, illetve kifüggesztve demonstrációs kellékek, transzparens, molinó nem volt. Ezt követően az intézkedéseket a rendőrök megkezdték, amely során a panaszost a rendőr a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával felszólította, hogy tevékenységét fejezze be, mivel szabálysértést követ el. A panaszos a felszólítást megértette, viszont egyértelműen szóban közölte, hogy azzal nem fog együttműködni. Őt a rendőr ismételt felszólította, hogy fejezze be a törvénysértő cselekményét, különben vele szemben kényszerítő eszköz alkalmazására fog sor kerülni. A panaszos a felszólítást tudomásul vette, azonban az együttműködéstől továbbra is elzárkózott. Ezt követően ellenszegülése megtörése céljából testi kényszert alkalmazott a panaszossal szemben a rendőr, amely során a panaszos bal felkarját megfogta, illetve L. N. r. tzls. a panaszos jobb felkarját szintén megfogva majd a lakóházból kivezették. A panaszos az intézkedés során a rendőr felszólítására személyazonosító igazolványával igazolta magát. Ezek után H. S. r. szds. utasítására a panaszost a vele szemben intézkedő rendőr előállította a Kerületi Rendőrkapitányságra, ahol panasz- és sérülésmentesen őt a rendőr átadta B. r. főrm-nek, aki az őrzését végrehajtotta. A fentieket a panaszossal szemben intézkedő rendőr jelentette K. A. r. örgy. KCSV-nek, D. Zs. r. ftzls. szolgálatirányító parancsnoknak.

A panaszost a Köözési Információs Rendszerben leellenőrizték, amelyben nem szerepelt. A fentiek alapján vele szemben szabálysértési feljelentést tettek.

A panaszosnak az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján kiadták az előállítás idejéről szóló igazolást és az előállítás okáról szóló tájékoztatót.

Az előállítás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás jog-és szakszerűnek minősítette a panaszossal szemben, az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pont alapján végrehajtott igazoltatást, az Rtv. 31. § (1) bekezdés szerinti átvizsgálást, valamint az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. és II. fordulatai szerint foganatosított előállítást. Ezen kívül a parancsnok a végrehajtott intézkedéseket arányosnak is találta, azaz azok megfeleltek az Rtv. 15. §-ában meghatározott arányossági követelményeknek.

II.

A Testület megtekintette a panaszos jogi képviselője által mellékelte videofelvételeket.

1) Az első felvétel [link] összesen 10 perc 31 másodperc hosszúságú.

A felvétel 39. percében látható, amint az aktivisták közül hárman a lakóépület bejárati ajtaja mellé a falra kifeszítenek egy fekete színű transzparenst, amelyen fehér betűkkel az alábbi felirat olvasható: „KÖVETELJÜK AZ ELHELYEZÉS NÉLKÜLI KILAKOLTATÁSOK LEÁLLÍTÁSÁT”. A felvétel 45. percében a gangos lakóház III. emeletén, az érintett lakás ajtaja előtt, a körfolyosón legalább 10 személy tartózkodik. Az 53. percnél a lakás bejárati ajtón túli részeit mutatják, ahol fotósok, riporterek, kameramanok tartózkodnak. A felvétel ezt követően a kilakoltatással érintett személyekkel készült interjút tartalmazza, vágóképekkel a pakolás folyamatáról. Közben az aktivisták végig elállják a lakás bejárati ajtaját, egymásba karolva állnak a lakás előtti folyosón.

A felvételeken két rendőr tűnik fel 4 perc 40 másodpercnél. Az aktivisták élőláncot alkotva elállják a rendőrök és a végrehajtó útját. 4 perc 46 másodpercnél jól hallhatóan az egyik rendőr az alábbiakat mondja: „Jó napot kívánok! Legyenek szívesek beengedni a lakásba!”. A

rendőri közlést követően továbbra is az ajtóban állnak, egymásba karolva az aktivisták, akik egyébként a kamera hátulról vesz, hiszen a kameraman a lakásban áll. Ezt követően a rendőr szólal meg ismételten: „A rendőri felszólításnak eleget tesznek?”. Az egyik aktivista megkérdezi ezt követően a vele szemben álló rendőrtől, hogy „A rendőrségnek van esetleg olyan jogköre, hogy valamilyen hatósági kényszer, erőszakot nem tartalmazó megoldást próbálnak meg kieszközölni?”. Eközben az aktivistával szembeni rendőr kétszer is azt mondja, hogy „Nincs.” Majd a rendőr megkérdezi ugyanezen személytől, hogy álljon arrébb az ajtóból, amire az aktivista azt feleli, hogy „Nem fogom elengedni!”. 5 perc 11 másodpercnél a rendőr a „Kérem engedjen be!” szavakkal megkéri az aktivisták, hogy álljon odébb az ajtóból, amire az aktivista azt mondja, hogy „Nem!” és „Felhívom a figyelmét arra, hogy fájdalmat okoz, amit csinál!” és hogy „A Független Rendőrségi Panasztestülethez fordulok.” 5 perc 22 másodpercnél látható, amint két személyt, akik az ajtóban álltak a rendőrök megbilincseltek. A kezeiket hátra helyzetben bilincseltek meg, majd visszszámolva megpróbálják az ajtóból el nem távozó személyeket kiemelni. A felvételen látható, hogy az aktivisták egymásba karoltak, állnak a bejárati ajtóban és nem hajlandók elhagyni a helyszínt. Még a kényszerítő eszköz alkalmazása sem töri meg elsődlegesen az ellenállást, nem bontja szét a fogásokat. Ezt követően újabb interjú alanyokat hallgattak meg és a felvétel további részeiben rendőri intézkedés nem látható, hanem a felvétel a rendőri intézkedés alapjául szolgáló végrehajtási üggyel foglalkozik.

2) A második felvétel összesen 1 perc 10 másodperc hosszúságú.

[link]. Az előző felvétellel szemben a körfolyosó távolabbi végén tartózkodott a felvételt készítő személy, így jól látható, hogy az érintett lakás előtt négy fő rendőr tartózkodott és már csak két fő aktivista. Ezen kívül 10 civil személy látható, akik riporterek, kameramanok, sajtósok, újságírók.

A hang torz, nem hallható teljesen, hangfoszlányok szűrhetők ki, mint „felhívom a figyelmét”, „ne álljon ellen a rendőri intézkedésnek”. A rendőri közlést követően a rendőrség hagyott időt arra, hogy az intézkedés alá vont személy a rendőri közlésben foglaltaknak eleget tegyen, azonban nem kívánt annak engedelmeskedni, így a rendőrök intézkedés végrehajtását tartották indokoltnak a lakás ajtóban tartózkodó személyekkel szemben. A felvétel 14. másodpercnél látható a megkezdett rendőri intézkedés, amely során két személy karjait hátra helyzetben megbilincseli három rendőr, egy pedig biztosítja az intézkedést. Ezen rendőr nem került interakcióba az intézkedés alá vonttal. Testi erő alkalmazásával megpróbálják a két intézkedés alá vonttat egymástól elszakítani, hiszen karjaikat összefonva állnak ezen személyek a lakás ajtajában és így állják el a rendőrök, valamint a bírósági végrehajtó útját. A felvétel végére, közel fél perc eltelte után sikerül a két személyt elszakítani egymástól. Az egyik aktivistát a rendőrök tartják kezükben úgy, hogy egy fő rendőr tartja a lábainál a levegőben, míg egy másik a bal karját, a harmadik pedig a jobb karját fogva próbálja meg elvinni az intézkedés helyszínéről.

3) A fentebb hivatkozott blog oldalon egy másik, közel 30 perces videofelvétel is látható, amelyen – bár nem lehet hallani – jól kivehető, hogy egy rendőr közvetlen interakcióba lép az egyik, földön ülő aktivistával. Felé hajolva, gesztikulálva kommunikál, kicsit meg is rogyasztotta a térdeit, hogy közel egy magasságba kerüljön az ajtó előtt akadályt képező ülő személlyel. Az ülő személyt testi kényszer alkalmazásával, nevezetesen keresztbetett karjainak a megragadásával és álló helyzetbe történő állításával sikerül az ajtóból eltávolítani a rendőröknek. A személyt a helyszínről elkísérik; saját lábain lemegy rendőri kísérettel a lépcsőn. Ezt követően egy másik rendőr lép oda és kerül interakcióba – az előzőekben ismertetett módon – egy másik földön ülő, az előző személy helyét elfoglaló aktivistával. A

blog a videó alatt tartalmazza, hogy 10 óra 20 perckor „Elhangzott az első felszólítás, hogy az aktivisták ne akadályozzák a kilakoltatást. A rendőrség igazoltatja őket.”

d) A fenti blogon található írás részletes leírást tartalmaz az eseménysorról. Eszerint a rendőrök 10 óra 20 perckor szólították fel először a jelenlévőket. Majd 10 óra 24 perckor elvezettek 3 aktivistát, majd 10 óra 48 órakor az utolsót. Az utolsó aktivistát 12 óra 3 perckor szállították el a ház elől.

III.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a [...] -hoz. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) A [...] Rendészeti Szervek Rendészeti Koordinációs Osztály vezetője 2015. december 3-án készítette el átiratát, amelyből az alábbiak derülnek ki.

Az osztályvezető a rendészeti helyettes úr megbízásából jelenti, hogy a panaszos jogi képviselője által, a Testülethez előterjesztett panasz tárgyában érkezett adatkérést, valamint a rendelkezésre álló releváns iratokat a szakterületét érintően megvizsgálta és az alábbiakat állapította meg.

A panaszos képviselőjében eljáró jogi képviselő 2015. november 4-én előterjesztett panaszát alapjául szolgáló rendőri intézkedésre 2015. október 15-én, B. város, kerület M. utca 10/B. III/18. számú magánlakás előtt került sor, ahol a Kerületi Rendőrkapitányság hivatásos állományú végrehajtói eljárásban való közreműködésben vett részt, mivel Dr. S. K. önálló bírósági végrehajtó 2015. október 1-én kelt megkeresésében – a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (továbbiakban: Vht.) 45. §-ra való hivatkozással – igényelt rendőri közreműködést a fenti ingatlan birtokba adása érdekében.

Az önálló bírósági végrehajtó megkeresése alapján – figyelemmel az Rtv. 2. § (2) bekezdés b) pontjában, valamint a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 37. § (2) bekezdésében foglaltakra – került sor a rendőri közreműködésre a végrehajtási eljárás helyszínén.

A helyszínen, a kötelezett lakása előtt a [...] Csoport aktivistái tartózkodtak, akik összekapaszkodva kívánták megakadályozni a végrehajtói eljárás megkezdését. A végrehajtó tájékoztatta a jelen lévőket a végrehajtási cselekmény okáról, menetéről; figyelmeztette őket az eljárás akadályozása esetén várható jogkövetkezményekről; felszólította őket, hogy ne akadályozzák a végrehajtói eljárást. A végrehajtó figyelmeztetését, felszólítását a jelen lévő aktivisták figyelmen kívül hagyták, ezért az önálló bírósági végrehajtó rendőri közreműködést kért a helyszínen tartózkodó rendőröktől.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján, a helyszínen eljáró rendőröket intézkedési kötelezettség terhelte, amely alapján többször felszólították a csoport tagjait, hogy passzív magatartásukkal ne akadályozzák a végrehajtási eljárást, ellenkező esetben megvalósítják a Szabs. tv. 216. §-ába ütköző és aszerint minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértést.

A rendőrök többszöri felszólítása ellenére, az aktivisták folytatták passzív magatartásukkal a végrehajtási eljárás akadályozását, ezért az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjában foglalt jogalapra tekintettel – mivel a szabálysértést abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatták, illetőleg velük szemben az eljárás azonnal lefolytatható volt – a kényszerítő eszköz alkalmazásának a kilátásba helyezésére történt figyelmeztetést követően, megkezdték az aktivisták előállítását a Kerületi Rendőrkapitányságra.

Az előállítások során az intézkedő rendőrök az Rtv. 47. §-ban foglaltak szerint – az ellenszegülés megtörésére testi kényszert, valamint azokkal szemben, akik nem voltak hajlandók az együttműködésre az Rtv. 48. § d) pontja, illetve a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdés b) pontja alapján az ellenszegülés megtörésére bilincset alkalmaztak.

A panaszossal szemben bilincs alkalmazására nem került sor. [A rendőrök négy személlyel szemben alkalmaztak bilincset.]

Az előállított személyi szabadságának korlátozására, valamint a fogvatartottak tényleges elhelyezésére a Szolgálati Szabályzat 31. §-ában meghatározottak szerint, a rendőrkapitányság előállító helyiségében került sor. A panaszossal szemben az előállítás 2015. október 15-én 10 óra 56 perctől 17 óra 35 percig tartott. Az előállító helyiségben 14 órától 17 óra 35 percig tartózkodott. [A panaszos előállítása során hét személlyel szemben hajtottak végre előállítást.]

Az intézkedéssel érintett személyek részére az Rtv. 33. § (4) bekezdésében előírtakra figyelemmel, az előállításukról igazolást állítottak ki.

A szabálysértés abbahagyására történt többszöri felszólítás ellenére, a szabálysértés továbbfolytatása kellő jogalapot szolgáltatott az osztályvezető véleménye szerint az előállítások foganatosítására, ami a szükséges ideig tartott, figyelemmel arra, hogy az elkövetőkkel szemben a szabálysértési eljárás azonnali lefolytatásának a feltételei fennálltak. Az előállítás jogalapja mellett, annak szükségszerűségét a végrehajtási eljárás zavartalan lefolytatásának biztosítása is indokolta, továbbá az előállított személyekkel szemben a szabálysértési eljárás azonnali lefolytatására adott okot, hogy annak összes szükséges feltétele adott volt. A szabálysértési eljárásban hozott határozatok kihirdetését követően az előállított személyeket szabadították.

Az osztályvezető álláspontja szerint a helyszínen az intézkedő rendőröknek a sorozatos – a szabálysértés abbahagyására történt – felszólítás figyelmen kívül hagyása miatt, az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja kellő jogalapot szolgáltatott az előállításokra. A kényszerítő eszközök alkalmazása körében a testi kényszerre a passzív ellenállást tanúsító elkövetőkkel szemben – akik összekapaszkodva akadályozták a végrehajtási eljárást – az Rtv. 15. §-ában deklarált arányosság követelményét érvényesítve, jogszerűen és szakszerűen került sor. A testi kényszert követően, az együttműködésre továbbra sem hajlandó aktivistákkal szemben, az ellenszegülés megtörése érdekében alkalmaztak bilincselést, amely a szükséges ideig tartott, az időtartam indokoltsága azonban a rendelkezésre álló iratokból nem ítéhető meg.

A fentiekre való tekintettel, szerencsésebb lett volna az aktivistákkal szemben foganatosított előállításokat követően, a szabadság korlátozását követő mielőbbi szabadítás érdekében a szabálysértési eljárást rövidebb idő alatt befejezni.

2) H. S. r. szds. KMB Alosztályvezető 2015. október 15-én kelt jelentésében előadta, hogy a fentebbi időpontban, 10 óra 15 perckor, a fentebb meghatározott ingatlannál megjelent, mivel S. K. önálló bírósági végrehajtó a fenti lakással kapcsolatban végrehajtási cselekményt fogatosított.

A rendőri jelenléte előzetes információ alapján kérte az önálló bírósági végrehajtót. A végrehajtónak információ jutott a birtokába arról, hogy a fenti címen fogatosítani kívánt intézkedését a [...] Csoport aktivistái meg akarják akadályozni. Az információ valóságáról a civil ruhás rendőrök helyszínre küldésével győződött meg H. S. r. szds. A civil ruhás rendőrök a helyszínen megjelentek, hogy a III. emeleten, a körfolyosón sajtó képviselőjében mintegy 15 fő várakozik (kamerákkal, fényképezőgépekkel). A III. emelet 18. szám alatti lakás előtt, illetve a lakás nyitott ajtajában mintegy 10 fiatal férfiból illetve nőből álló csoport állt, illetve ült. A jelentéstételt követően megfelelő rendőri erőt vontak össze a Kerületi Rendőrkapitányságon (1 + 9 fő).

A helyszínre az önálló bírósági végrehajtóval együtt érkeztek a rendőrök. A végrehajtó a lakás ajtajában ülő, illetve álló személyeket tájékoztatta a végrehajtási cselekmény okáról, lefolytatásáról, valamint felhívta a figyelmüket arra, hogy amennyiben a végrehajtást akadályozzák, akkor a helyszínen jelenlévő rendőri erő segítségét fogja kérni. A csoport tagjai a végrehajtó felszólításának nem tettek eleget. Ekkor a végrehajtó rendőri segítséget kért. A helyszínen a lakáshoz legközelebb álló L. N. r. tzs-t utasította H. S. r. szds. arra, hogy szólítsa fel a lakás ajtajában ülő, illetve álló személyeket arra, hogy a lakás ajtaját hagyják el, ne akadályozzák a végrehajtót a munkájában, egyben pedig megkérdezte tőlük, hogy ki a csoport szószólója, vezetője. A kérdésre mindannyian azt válaszolták, hogy a tetteikért ők saját maguk a felelősek, nincsen vezetőjük. L. N. r. tzs. újabb felszólításra közölte a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával, hogy cselekményükkel szabálysértést valósítanak meg; egyben pedig közölte velük, hogy amennyiben a cselekményüket továbbfolytatják, akkor a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértést valósítják meg; továbbá, hogy velük szemben kényszerítő eszközöket (testi kényszer, bilincs) fognak alkalmazni, valamint a Kerületi Rendőrkapitányságra elő lesznek állítva. A felszólításnak egyik személy sem tett eleget, továbbra is az ajtóban ültek, álltak, a karjukat és lábukat összefogva, összevonva. Ezt tapasztalva a függőfolyosón tartózkodó személyeket (újságírók, fotóriporterek, kameramanok) felszólították a rendőrök arra, hogy a rendőri intézkedés helyszínétől távolabb helyezkedjenek el. Akik ezen felszólításnak eleget tettek a lakás ajtótól hátrébb húzódtak, a lépcsőház felé szabad utat biztosítottak. Ekkor a rendőri intézkedésnek ellenszegülő személyeket testi kényszer illetve bilincs alkalmazásával a helyszínen lévő rendőrök egyesével elkezdték az utcán parkoló szolgálati autókhoz kíséreni, levinni. A bírósági végrehajtó ekkor közölte H. S. r. szds-sal, hogy a szomszéd házban, M. utca 12. szám, is lesz egy kilakoltatás és ugyanezen csoport aktivistái azt is akadályozni szeretnék.

A fenti helyszínen a rendőrök 11 főt vontak rendőri intézkedés alá. Egy főt igazoltattak, akit a személyi adatainak megállapítását követően elbocsátották, hiszen ő nem szegült ellen a rendőri intézkedésnek, az ő személyes adatainak a megállapítására egyéb okból volt szükség. Hét főt igazoltattak, előállítottak, velük szemben testi kényszert, bilincset alkalmaztak. Három főt igazoltattak, előállítottak és velük szemben testi kényszert alkalmaztak. (Ezen személyek közül egy fő fiatalkorú volt.)

A fenti helyszínen, a III. emeleten semmiféle demonstrációra utaló tárgy (transzparens, molinó) nem volt, az ott a végrehajtó által fogatosított, valamint a rendőri intézkedésnek

ellenálló személyek nem közölték az intézkedő rendőrökkel, hogy a fenti helyszínen demonstrációt tartanak. A lakóház bejárata mellett, a ház falára egy fekete molinót feszítettek ki, amin fehér betűkkel a „követeljük az elhelyezés nélküli kilakoltatások leállítását” felirat volt olvasható. Ezen felirat előtt demonstrációs kellékekkel álló személy nem volt. A molinó előtt állók nem nyilatkoztak arról, hogy demonstrációt tartanak. Az itt álló személyek folyamatosan cserélődtek, többször csak az újságírók álltak előtte.

A fenti helyszínen foganosított rendőri intézkedéseket folyamatosan jelentette H. S. r. szds. S. P. r. alezredes Rendészeti Osztályvezetőnek, valamint 11 óra 55 perckor M. Gy. r. alezredes TIK ügyeletvezetőnek.

3) M. G. r. alezredes kapitányságvezető 2015. december 3-án készítette el a sérelmezett rendőri intézkedés vonatkozásában az átiratát, amelyből kiderül, hogy S. K. önálló bírósági végrehajtó az eljárás lefolytatásához a Vht. 45. §-ra hivatkozva két fő rendőri segítség biztosítását kérte a Kerületi Rendőrkapitányság részéről. Az eljárás célja a fentebb meghatározott ingatlan bérbeadása (kiürítése).

A helyszínre H. S. r. szds. és a végrehajtó együtt érkeztek. A végrehajtó a lakás ajtajában ülő, illetve álló személyeket tájékoztatta a végrehajtási cselekmény okairól, lefolytatásáról, valamint felhívta a figyelmüket, hogy amennyiben a végrehajtást akadályozzák a helyszínen jelen lévő rendőri erő segítségét fogja kérni. A csoport tagjai a végrehajtó felszólításának nem tettek eleget. Ekkor a végrehajtó rendőri segítséget kért.

A helyszínen a lakáshoz közelebb álló L. N. r. tzs. - H. S. r. szds. utasítására – a lakás ajtajában ülő, illetve álló személyeket felszólította, hogy a lakás ajtaját hagyják el, ne akadályozzák a végrehajtót a munkájában, egyben pedig megkérdezte tőlük, hogy ki a csoport szószólója, vezetője. A kérdésre mindannyian azt válaszolták, hogy a tetteikért ők saját maguk felelősek, nincsen vezetőjük. A rendőr újabb felszólításra közölte a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával, hogy cselekményükkel szabálysértést valósítanak meg, egyben pedig azt is közölte velük, hogy amennyiben a cselekményüket továbbfolytatják, akkor a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértést valósítják meg. Azt is közölte velük, hogy kényszerítő eszközt (testi kényszert, bilincset) fognak a rendőrök alkalmazni, valamint a Kerületi Rendőrkapitányságra elő lesznek állítva. A felszólításnak egyik személy sem tett eleget, továbbra is az ajtóban ültek, álltak; a karjukat, lábukat összefogva, összevonva.

Az igazoltatásra a helyszínen került sor a vonatkozó jogszabályok előírásainak megfelelően.

A rendőrök alkalmaztak testi kényszert a panaszossal szemben, az ellenszegülés megtörése érdekében az Rtv. 47. §-ában foglaltak alapján.

A panaszossal szemben bilincs alkalmazására nem került sor.

A panaszos személyi szabadságát 10 óra 56 perctől 17 óra 30 percig korlátozták. Rajta kívül hét további személyt állítottak elő. A személyek előállítását alatt került sor a rendőri jelentés elkészítésére, a szolgálatirányító parancsnok részéről a parancsnoki vélemény, illetve kivizsgálás végrehajtására, valamint a fent nevezettek meghallgatására és velük szemben határozat meghozatalára.

Az eljárási cselekmények foganatosításának időpontjait az eljárás alá vont személy meghallgatásáról készült jegyzőkönyvek tartalmazzák.

Az intézkedés helyszínén tartózkodtak még újságírók, fotóriporterek, kameramanok, akiket az intézkedő rendőrök felszólítottak, hogy az intézkedés helyszínétől távolabb helyezkedjenek el. Ezen felszólításnak eleget tettek, a lakás ajtajától hátrébb húzódtak, a lépcsőház felé szabad utat biztosítottak.

A panaszos nem terjesztett elő a rendőri intézkedéssel szemben panaszt a Kerületi Rendőrkapitányságon.

A helyszínen H. S. r. szds., H. S. P. r. főrm., B. Z. r. főrm., K. S. r. tzls., M. M. K. r. őrm., F. F. r. főrm., L. N. r. tzls., P. T. r. törm. és S. S. r. főrm. tartózkodtak.

4) A rendőrség megküldte az önkéntes bírósági végrehajtó által, a részükre küldött 2015. október 1-én kelt megkeresést, amelyben a végrehajtó előadta, hogy H. S. r. szds. rendészeti osztályvezetőtől kérelmezi 36 darab ügyben rendőri segítséget nyújtson.

A végrehajtó a megkeresésben foglaltakat a Vht. 45. §-ában foglaltakra alapozza. Ez alapján a felsorolt 36 darab ügy mindegyikében két fő rendőri segítség biztosítását kérelmezi. Az eljárások célja az ingatlanok birtokbaadása (lakáskiürítés).

A sérelmezett intézkedés alapját a 2015. október 15-én 9 órakor megkezdett végrehajtási cselekmény képezte, amely során négy lakás kiürítéséhez kért rendőri segítséget a végrehajtó.

5) A rendőrség mellékelte egy az intézkedés kapcsán keletkezett előadói ívet, amely tartalmazza, hogy Dr. S. K. önkéntes bírósági végrehajtó a küldő szerv. A tárgy pedig 36 db. karhatalom.

6) Az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személyről szóló nyomtatvány szerint a panaszos előállítását 2015. október 15-én, 10 óra 10 perckor kezdték meg. Az előállítás okát az képezte, hogy a panaszos a jogszerű intézkedéssel szemben engedetlen volt.

A panaszost a nyomtatvány szerint 14 órakor helyezték el az előállítóban, majd 17 óra 35 perckor bocsátották el onnan. Étkezésre vonatkozó megjegyzés: normál. Nem önveszélyes; nem bódult, ittas; nincs sérülése; nem hivatkozott sérülésre; orvosi ellátás nem történt; egyéb intézkedés (átadás, őrizetbe vétel) nem történt.

7) Az előállítás idejéről szóló igazolás szerint a panaszost a rendőrség személyi szabadságában 2015. október 15-én 10 óra 10 perctől 17 óra 35 percig korlátozta a Kerületi Rendőrkapitányság V. utca 36. szám alatti épületében.

Az előállítás időtartama alatt sérülése vagy panasza nem keletkezett. A panaszos aláírásával hitelesítette az igazolást és azt is kijelentette, hogy az igazolásból egy példányt átvett.

8) A panaszost, mint eljárás alá vont személyt 2015. október 15-én 17 óra 4 perc és 17 óra 10 perc között hallgatták meg.

A panaszos a szabálysértés elkövetését nem ismerte el és vallomást sem kívánt tenni.

9) A rendőrség csatolta a 2015. október 15-én kelt, a panaszossal szemben megindult szabálysértési eljárásban meghozott határozatot, amelyben a szabálysértési hatóság a panaszost a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt 31.400 Ft pénzbírsággal sújtja.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A panaszos a beadványában kizárólag a vele szemben alkalmazott előállítás jogszerűségét és arányosságát, illetve az időtartamát kifogásolta, ezért a Testület mellőzte az intézkedés során alkalmazott testi kényszer jogszerűségének vizsgálatát.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszos Magyarország Alaptörvénye IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A panaszossal szemben végrehajtott előállítás kapcsán a Testület az alábbi álláspontra helyezkedett.

A) Az előállítás jogalapja kapcsán a Testület az alábbi megállapításokat tette.

A rendőrség tájékoztatása szerint egy önálló bírósági végrehajtó megkeresése alapján tartózkodtak a helyszínen. A végrehajtó tájékoztatását, figyelmeztetését követően nem tudta megkezdeni a végrehajtási cselekményét, hiszen több aktivista – köztük a panaszos is – élelancot alkotva útját állták, nem engedték be a szóban forgó lakásba, útját állták. A végrehajtó felszólította a személyeket, hogy biztosítsák a jogerős bírósági végzés végrehajtását, amelyet passzív ellenállással a személyek nem tettek meg, így a végrehajtó a helyszínen tartózkodó rendőröktől karhatalmi segítséget kért a jogszerű intézkedés végrehajtásához. A rendőrök először az aktivistákat tájékoztatták arról, hogy cselekményük alkalmas a Szabs. tv. 216. §-ában foglalt jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség megvalósítására, így erre figyelemmel megkérték őket, hogy biztosítsanak szabad utat a végrehajtáshoz, engedelmeskedjenek a felszólításoknak. A személyek passzívan ellenálltak, nem reagáltak a rendőri közlésre. Ezt követően az egyik rendőr megkérdezte, hogy ki a vezetőjük, amelyre azt felelték, hogy nincs vezetőjük, mindenki saját maga felel a cselekedetért. Ezt követően az egyik rendőr a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával felszólította az aktivistákat – a panaszost is – a követendő magatartására, és tájékoztatta őket, hogy amennyiben nem tesznek eleget a rendőri felszólításnak és a jogszerű intézkedésnek, akkor velük szemben előállítást és kényszerítő eszközt is alkalmazni fognak. Figyelemmel arra, hogy egyik személy sem tett eleget a rendőri felszólításnak, a helyszínen maradtak, álltak, ültek és egymásba kapaszkodtak, így a rendőrök megkezdték a személyek, így a panaszos helyszínről történő eltávolítását. A panaszos előállítását az Rtv. 47. § szerinti testi kényszer fogatosításával tudták végrehajtani. A panaszos személyi szabadságát az Rtv. 33.

§ (2) bekezdés f) pontja alapján korlátozták és aznap vele szemben szabálysértési eljárást is lefolytattak, amelyben pénzbüntetéssel sújtották.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdésének f) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata vonatkozásában a Testület az alábbi tesztet alkalmazza gyakorlata során.

A jogszabályhely értelmezése alapján kijelenthető, hogy az f) pont I. fordulata szerinti esetben az előállításhoz három feltétel együttes megvalósulása szükséges (konjunktív elemek):

- a) egy jogszerűtlen magatartás, ami felveti szabálysértés elkövetésének gyanúját;
- b) meghatározott személyhez vagy személyek csoportjához célzott rendőri felszólítás, amely a jogszerűtlen magatartás abbahagyására irányul; és végül
- c) az, hogy a rendőri felszólítás ellenére a személy, vagy személyek csoportja ezen jogsértő magatartás elkövetését mégis folytatja.

A konjunktivitás jellegéből adódik, hogy bármely feltétel hiánya az előállítás jogszerűtlenségének megállapítását vonja maga után.

a) A Testület a megjelölt előállítási okra figyelemmel tehát először azt vizsgálta, hogy a konkrét helyzetben felmerülhetett-e valamely szabálysértés elkövetésének olyan szintű gyanúja, amely folytatása esetén elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

A Testület a vizsgálata során elfogadta a videofelvételekkel alátámasztott azon rendőri előadást, és amelyet a panaszos sem vitatott, hogy a panaszos társaival megpróbálta megakadályozni a végrehajtó eljárását, többször felszólításra sem hagyott fel a tevékenységével. A panaszos a többszöri felszólításnak nem tett eleget, így nem hagyta el a helyszínt, nem engedelmeskedett sem a végrehajtó, sem pedig a rendőrség többszöri, célzott, a követendő magatartást tartalmazó felszólításának, hanem a helyszínen maradt és akadályozta a végrehajtást, így passzív ellenálló magatartást fejtett ki. A Testület által megtekintett felvételeken jól kivehető, hogy a rendőrség hagyott kellő időt, alkalmat a követendő magatartásra, azonban annak a panaszos nem tett eleget.

A Szabs. tv. 216. § (1) bekezdése értelmében, aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el.

A Testület az eset kapcsán utal az Rtv. 19. §-ára is, amely a következőként rendelkezik.

„19. § (1) A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

(2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

Ennek kapcsán a Testület jelzi, hogy a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés megvalósulásához – figyelemmel az Rtv. 19. § szabályaira – egyrészt szükséges egy rendőri intézkedés, amely nem nyilvánvalóan jogszerűtlen, másrészt az, hogy ezzel az intézkedéssel szemben valaki ellenszegülést tanúsítson.

Utóbbi tényállási elem (az ellenszegülés) megállapításához pedig a Testület álláspontja szerint vagy aktív, tevőleges, az intézkedés céljának ellenszegülő – de a rendőr személyét fizikailag nem támadó – magatartás szükséges, vagy egy intézkedés végrehajtását gátló, passzív magatartás, szándékos nem cselekvés.

i) A Testület tehát először ennek kapcsán azt vizsgálta meg, hogy vajon a helyszínen egy nem nyilvánvalóan jogellenes rendőri intézkedésre került-e sor.

A kérdéskör megítélése kapcsán a Vht. hivatkozott rendelkezése kimondja, hogy:

„45. § (1) A végrehajtó intézkedésével szembeni ellenszegülés esetén a végrehajtó tájékoztatja az ellenszegülést megvalósító személyt az ellenszegülés esetén követendő eljárásról és az ellenszegülés következményeiről, és közvetlenül a legközelebbi, általános rendőri feladatokat ellátó helyi rendőri szervhez fordul, amely köteles a végrehajtási eljárásban haladéktalanul közreműködni az ellenszegülés megszüntetése végett a végrehajtó intézkedésének befejezéséig.

(2) Ellenszegülésnek minősül, ha a jogszerű végrehajtói intézkedéssel érintett személy

a) nem veti alá magát a végrehajtói intézkedésnek és fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni, vagy

b) a végrehajtói intézkedés során a számára jogszerűen adott végrehajtói utasításokat nem hajtja végre, és ezzel akadályozza a végrehajtói intézkedést.

(3) A végrehajtó a rendőrség közreműködését a következő adatokkal tünteti fel a végrehajtási cselekményről készült jegyzőkönyvben:

a) intézkedés alá vont személy neve, anyja neve, születési ideje és helye, valamint személyazonosításra alkalmas okiratának száma vagy arra való utalás, hogy ezen adatok megállapítására irányuló intézkedés milyen okból nem vezetett eredményre,

b) a rendőri intézkedés megtételének ténye és az alkalmazott kényszerítő eszköz megnevezése,

c) az ellenszegülés esetén követendő eljárásról és az ellenszegülés következményeiről történő tájékoztatás megtörténte,

d) egyéb lényeges jognyilatkozatok, körülmények.

(4) A rendőri közreműködés jogszabályban meghatározott költségtérítésének összege végrehajtási költség; azt előlegezni nem kell. A végrehajtó a közreműködő rendőri szerv igazolása és a végrehajtási cselekményről készült jegyzőkönyv alapján megállapítja a költségtérítés összegét, és az erről szóló jegyzőkönyvet kézbesíti a feleknek.

(5) A rendőri szerv az intézkedéstől számított 8 napon belül megküldi a költségtérítés megállapításához szükséges igazolást a végrehajtó részére.

(6) A költségtérítés behajtott összegét a végrehajtó a közreműködő rendőri szerv székhelye szerinti megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság részére fizeti meg.”

A Szolgálati Szabályzat 37. §-ában *expressis verbis* tartalmazza a végrehajtási eljárásban való rendőri közreműködésre vonatkozó szabályanyagot. Az (1) bekezdés előírja, hogy az

általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv az állami és a helyi önkormányzati szervek által foganatosított végrehajtási eljárásban részt vevő személyek biztonsága megóvásához segítséget nyújt, valamint a végrehajtási eljárásban alkalmazható helyszíni kényszercselekményeknek való ellenszegülést megszünteti, továbbá - ha a végrehajtási kényszercselekményre feljogosított az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv közreműködését kéri - végrehajtja a bíróság intézkedésében meghatározott adós személye elleni kényszercselekményt. A (2) bekezdés szerint a rendőrt az erre irányuló kérelem alapján az illetékes rendőrkapitányság vezetője rendeli ki, sürgős esetben a végrehajtási cselekményt foganatosító szóbeli kérésére is. A rendőr a végrehajtás helyszínén a közreműködést kérő intézkedése alapján működik közre. Sürgős kirendelés esetén a rendőrkapitányság vezetője legalább kétfős járőrt vezényel ki, amelynek vezetőjét a parancsnoki állományból jelöli ki. A (3) bekezdés alapján a rendőr végrehajtási cselekményeket nem végezhet, a végrehajtót kizárólagosan megillető kényszercselekményt nem foganatosíthat, rakodási, szállítási munkában nem vehet részt. A rendőr az Rtv-ben megállapított kényszerítő eszközök megfelelő alkalmazása mellett gondoskodik arról, hogy az illetéktelen személyeket távol tartsa a végrehajtás helyszínétől. Végezetül pedig a (4) bekezdés meghatározza, hogy a rendőr szolgálati előjárója köteles gondoskodni erősítésről, ha a feladat teljesítése nehézségekbe ütközik.

A hivatkozott jogszabályi előírásokra és a csatolt rendőrség iratok, a végrehajtó megkeresése alapján megállapítható, hogy a helyszínen egy nem nyilvánvalóan jogszerűtlen rendőri intézkedés zajlott, mivel a rendőrök a végrehajtó megkeresése alapján a Vht. és a Szolgálati Szabályzat alapján voltak jelen és biztosították a végrehajtás zavartalan lefolytatását. A panaszos és társai passzív ellenszegülő magatartása pedig lehetővé tette a rendőröknek, hogy a végrehajtás biztosítása érdekében kényszerítő eszközöket alkalmazzanak.

ii) A szabálysértés gyanújához szükséges tényállási elem az ellenszegülés pedig szintén fennállt a panaszos vonatkozásában, ezt a tényt a panaszos maga sem vitatta.

A Testület álláspontja szerint a fentiek alapján a rendőrség helyesen jutott arra az álláspontra, hogy a panaszos passzív, ellenálló magatartása alkalmas a Szabs. tv. 216. §-ában foglalt jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés megvalósítására.

b-c) Számba véve az előállítás jogalapja és a felhívott szabálysértési tényállás kapcsán a Testület által fentebb rögzített általános követelményeket, a panaszos előállítása tehát akkor lenne jogszerűnek minősíthető, ha

- egy nem nyilvánvalóan jogszerűtlen rendőri intézkedéssel szemben ellenszegülést tanúsít [(a) pont];
- az eljáró rendőrök felszólítják őt ezen ellenszegülő magatartás abbahagyására [(b) pont];
- azonban a panaszos ezt figyelmen kívül hagyva az intézkedéssel szembeni ellenállását tovább folytatta volna [(c) pont].

A Testület vizsgálata során mindhárom konjunktív elemet megvalósulni látta, így a fentiekben kifejtetteket összefoglalva a Testület álláspontja szerint az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata kellő jogszabályi felhatalmazást biztosított a rendőrség oldalán a panaszos személyi szabadságának a korlátozásához.

Figyelemmel arra, hogy a Testület az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) bekezdés I. fordulata alapján megállapította jogalap fennálltát, mellőzte a II. fordulat vizsgálatát. Megjegyzi ugyanakkor a

Testület, hogy álláspontja szerint a második fordulat olyan cselekmények esetében alkalmas az előállításra, amelyeket szabálysértési őrizet, bíróság elé állítás vagy büntetőeljárásban őrizet elrendelése, illetve bíróság elé állítás követ.

B) Mivel ugyanakkor az Rtv. 33. § (2) bekezdése alapján foganatosított előállítások esetén a jogalkotó a rendőr mérlegelési jogkörébe utalta az előállítás szükségességéről a döntést, a Testületnek a jogalap fennállásakor is vizsgálnia kell, hogy az előállítás megfelel-e az arányosság követelményének.

Az Rtv. 15. § (2) bekezdése ugyanis kimondja: több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással jár.

A panaszos előállítására az ügy adatai szerint azért került sor, mert a rendőri felszólításnak nem engedelmeskedett, passzív ellenszegülő magatartást tanúsított, így a rendőrség véleménye szerint a panaszos cselekményével a Szabs. tv. 216. §-ában foglalt szabálysértést valósította meg és az igazoltatása kapcsán a rendőrség birtokába került személyi adatai alapján az általa elkövetett szabálysértésre tekintettel a szabálysértési eljárás azonnali lefolytatásának a feltételei megvalósultak, így a rendőrség a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont alapján előállította, lefolytatta a szabálysértési eljárást, amelyben a panaszost pénzbüntetésben marasztalták. A konkrét esetben tehát azt kellett vizsgálni, hogy az adott körülmények között szükség volt-e a panaszos előállítására annak érdekében, hogy a rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülését megtörjék és a szabálysértési eljárás lefolytatását is megkezdhessék.

A Testület álláspontja szerint a panaszos ellenszegülését, a szabálysértés továbbfolytatását más módon nem lehetett megtörni, és nem lehetett másként megakadályozni, mint az előállítás foganatosításával, különös tekintettel arra, hogy a panaszos és társai többször közölték, hogy nem hagyják el önként a helyszínt, nem hagynak fel magatartásukkal. Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint adott helyen, adott időben nem állt a rendőrség rendelkezésére, más kevésbé jogkorlátozó eszköz az elérni kívánt cél realizálása érdekében, mint az előállítás végrehajtása, ezért álláspontja szerint az előállítás az Rtv. arányossági követelményének is megfelelt.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga az előállítás foganatosítása kapcsán.

C) Az előállítás időtartamának jogszerűsége kapcsán a Testület az alábbi megállapításokra jutott.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A rendőrségi iratok szerint a rendőrség a panaszos személyi szabadságát az intézkedés kezdetétől 2015. október 15-én 10 óra 10 perctől korlátozta. (Az előállítás kezdete ugyanis az az időpont, amikor az első felszólítás elhangzik a csoport felé, nem pedig a panaszossal szembeni konkrét felszólítás, illetve igazoltatás.) Az előállítás pedig az 17 óra 25 perckor fejeződött be.

A Testület rendelkezésére bocsájtott iratokból és a videofelvételekből, illetve tudósításokból közelítő pontossággal rekonstruálta, hogy a panaszossal szemben, az előállításának ideje alatt milyen érdemi cselekményeket hajtottak végre. A rendőrök a helyszínen az intézkedésüket 10 óra 10 perckor kezdték meg a lakás előtt tartózkodó személyekkel szemben. A jelentés szerint a panaszossal szembeni tetteles intézkedés 10 óra 56 perckor kezdődött. A jelentések nem jelölték meg a beszállítás időpontját, de azt tudjuk, hogy az utolsó személyt 12 óra 3 perckor szállították el. A panaszost tehát legkésőbb 12 óra 3 perckor elszállították a helyszínről a Kerületi Rendőrkapitányságára, ahol 14 órakor helyezték el az előállító helyiségben, ahol 17 óra 35 percig tartózkodott, majd pedig szabadon bocsátották. A rendőrség vele szemben szabálysértési eljárást indított, amelyben 17 óra 4 perc és 17 óra 10 perc között hallgatták meg és végül szabtak ki vele szemben pénzbírságot. Ezen időintervallumban a rendőrség további hét személyt állított elő és folytattak le velük szemben szabálysértési eljárást. A rendőrség tehát a panaszos személyi szabadságát 10 óra 10 perctől 17 óra 25 percig, azaz 7 óra 15 percen keresztül korlátozta.

A Testület a panaszos előállításának időtartamát két részletben vizsgálta meg: külön a helyszíni intézkedés során, külön pedig a kapitányság épületében kifejtett érdemi cselekmények során. A Testület külön értékelt, hogy a rendőrök több személlyel szemben intézkedtek. A panaszos az intézkedés helyszínén 10 óra 10 perctől kb. 12 óra körüli idejéig, azaz összesen 2 órán át tartózkodott. A helyszínen a rendőrök több személyt szólítottak fel a szabálysértés abbahagyására, egyenként igazoltatták őket, majd egyenként próbálták meg őket a követendő magatartásra rábírni, majd amikor ennek nem tettek eleget, ellenszegültek, akkor a rendőrök az általuk alkotott élőláncból kiszakítva őket próbálták meg elvinni a személyeket a helyszínről. Az intézkedés alá vontak számára, különféle magatartásukra tekintettel, a helyszínen jelen lévő rendőrök számára figyelemmel a Testület úgy határozott, hogy ezen időtartam nem volt aránytalan az elvégzett feladatokhoz mérten, így a következőkben a kapitányság épületében történeteket vizsgálta meg.

A panaszos a kapitányság épületében, kb. 12 óra 30 perctől, az előállító helyiségben pedig 14 órától 17 óra 35 percig tartózkodott, azaz összesen kb. 5 órán keresztül. Érdemi cselekményként, bizonyítottan mindösszesen 1 perc terjedelemben hallgatták meg a vele szemben megindult szabálysértési eljárásban. Ezen kívül érdemi cselekmény pontos idejét tekintve a rendőrség nem adott érdemi tájékoztatást a Testületnek. Mivel a rendőrség becsatolta az előállítása során keletkező iratokat, így azok elkészítése közel fél órát vehetett igénybe, a határozat megszövegezése pedig szintén kb. negyed órát. Megjegyzi ugyanakkor a

Testület, hogy a határozatot a rendőrség postázhatta is volna a panaszosnak, ez nem indokolja a panaszos előállításának fenntartását. Ezekre figyelemmel megállapítható, hogy a panaszossal szemben kb. 1 óra és időtartamban hajtottak végre érdemi cselekményt, így összesen több mint két órán keresztül kellett a panaszosnak a rendőrkapitányságon tartózkodnia úgy, hogy vele szemben nem hajtottak végre érdemi cselekményeket.

A Testület nem találta megalapozottnak a rendőrség érvelését tekintetben, hogy ezen időintervallumban a panaszoson kívül további hét személlyel szemben kellett intézkedni ugyanazon cselekmény miatt. A Testület álláspontja szerint a négy órányi holtidő nem felel meg az Rtv. 15. §-ában meghatározottaknak, így a panaszosnak indokolatlanul, szükségtelenül és aránytalanul hosszú ideig kellett a rendőrkapitányságon tartózkodnia. Erre figyelemmel a Testület álláspontja szerint a panaszos előállításának időtartama nem felelt meg az Rtv. 15. §-ában meghatározott követelményeknek, így véleménye szerint a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga súlyosan sérült.

Így a fentiekre tekintettel, a Testület álláspontja szerint a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga súlyosan sérült az előállítás ideje kapcsán, hiszen az nem felelt meg az Rtv. 15. §-ában foglalt arányossági követelménynek.

V.

A Testület a lefolytatott vizsgálatában megállapította, hogy az előállításra kellő jogalap birtokába került sor, ugyanakkor az előállítás időtartama miatt sérült a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető joga.

A Testület álláspontja szerint a jogsérelem mértéke – a jellegénél fogva – eléri azt a szintet, amely indokoltá teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2016. február 4.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag